Lieta Nr. 11370046316

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2016.gada 9.novembrī

Aizkraukles rajona tiesa
tiesnese J.Bebriša,
piedaloties prokurorei D.Morevai,
aizstāvim R.Zeseram,
atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu saīsinātā procesa kārtībā, kurā pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas apsūdzēts /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Aprakstošā daļa

/pers. B/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē.

2016.gada 10.jūlijā ap plkst. 03.33 /pers. B/ Jaunjelgavā, pa Uzvaras ielu virzienā no Liepu ielas, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (tās noteiktā kārtībā nav iegūtas), alkohola ietekmē, vadīja automašīnu ,,Ford Fiesta", ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/. Kad viņu pie ceļa zīmes Nr. "555"-apdzīvotas vietas sākums, apturēja Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas patruļdienesta rotas darbinieki, sarunas laikā sajuta no /pers. B/ izelpas alkohola smaku un veica viņam pārbaudi ar portatīvo izelpojamā gaisa kontroles aparātu ,,AlcoQuant 6020". /pers. B/ tika konstatēta alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 1,4250 promiles un, izdarot atkārtotu mērījumu -1.3616 promiles, par ko tika sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols PC 132463.

Šādos apstākļos ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Apsūdzētais /pers. B/uz tiesas sēdi atkārtoti nav ieradies.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 463.pantu apsūdzētā piedalīšanās krimināllietas iztiesāšanā ir obligāta.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 464.pantu krimināllietu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu tiesa var iztiesāt bez apsūdzētā piedalīšanās, ja apsūdzētais atkārtoti bez attaisnojoša iemesla neierodas uz tiesas sēdi vai ir iesniedzis lūgumu par krimināllietas iztiesāšanu bez viņa piedalīšanās. Krimināllietu var iztiesāt, ja tiesas sēdē piedalās aizstāvis. /pers. B/ apsūdzēts par mazāk smaga nozieguma izdarīšanu, atkārtoti uz tiesas sēdēm 2016.gada 11.augustā, 2016.gada 9.novembrī nav ieradies, tiesas uzaicinājumi nosūtīti apsūdzētajam uz krimināllietas materiālos norādīto dzīves vietu. Par neierašanās iemesliem tiesai nav paziņojis, attaisnojošu dokumentu lietā nav iesniedzis. Aizkraukles rajona tiesas 2016.gada 11.augusta lēmums par apsūdzētā /pers. B/ atvešanu uz tiesas sēdi piespiedu kārtā nav izpildīts. No Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Ogres iecirkņa 9.11.2016. ziņojuma Nr.20/10/23-14235 redzams, ka /pers. B/ dzīvesvietā neatrodas, nav ziņu par viņa atrašanās vietu. Pie šādiem apstākļiem tiesa atzīst apsūdzētā neierašanās iemeslus par neattaisnotiem un izlēmusi lietu izskatīt bez viņa piedalīšanās, pieaicinot tiesas sēdē aizstāvi.

Apsūdzētais /pers. B/ savu vainu viņam celtajā apsūdzībā pirmstiesas izmeklēšanā atzina pilnībā un sniedzis liecību atbilstošu apsūdzībā norādītajiem apstākļiem (*lietas 11.;19.lapa)*. Liecības nolasītas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 6.punktu.

Bez apsūdzētā liecībām pirmstiesas izmeklēšanā un savas vainas pilnīgas atzīšanas, viņu vainīgums noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā ir pilnībā pierādīts ar liecinieku liecībām, rakstveida pierādījumiem lietā.

Liecinieks /pers. F/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka strādā Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas patruļdienesta rotā par jaunāko inspektoru. 2016.gada 10.jūlijā ap plkst. 4 no rīta, patrulēja Jaunjelgavas pilsētā. Viņam paziņoja, ka ir ievērota persona, kura, iespējams, varētu braukt pie transportlīdzekļa stūres alkohola reibumā. Paziņoja, ka transportlīdzeklis ir kustībā un pie transportlīdzekļa stūres sēž persona alkohola reibumā, tāpēc devās uz Jaunjelgavas estrādes pusi. Krustojumā nogriežoties uz Uzvaras ielu, aiz krustojuma pamanīja patruļdienesta darbinieku transportlīdzekli, burtiski reizē piebrauca pie šī transportlīdzekļa, kuru vadīja persona alkohola reibumā. Pieejot pie transportlīdzekļa, bija redzams, ka transportlīdzekļa vadītājs vizuāli bija alkohola reibumā un bija jūtama alkohola smaka. Pieprasītos dokumentus persona nevarēja uzrādīt, palūdza nosaukt personas datus. Tika veikta pārbaude alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpojamā gaisā, uzrakstīja administratīvā pārkāpuma protokolu, tika pieņemti ziņojumi no patruļpolicijas darbiniekiem. Transportlīdzeklis ar evakuatoru tika nogādāts Aizkraukles policijas iecirkņa stāvlaukumā. Personai nebija vadītāja apliecība. Mašīna bija sarkanā krāsā Fodr Fiesta. /pers. B/ bija agresīvs. Neko nepaskaidroja par iemelsu, kāpēc brauca alkohola reibumā. Bija vienā maiņā ar inspektori K.Ozoliņu, otrā mašīnā bija /pers. H/ ar kārtības policistu R.Priedi. Viņš tajā brīdī nebija pie estrādes. Patruļpolicijas darbinieki ziņoja, ka persona, kura iepriekš bija lietojusi alkoholu, ir piesēdusies pie transportlīdzekļa stūres. /pers. B/ nebija viens mašīnā, tur vēl bija meitene. /pers. B/ nebija vadītāja apliecība un transportlīdzekļa tehniskā pase, alkohola koncentrācijas pārbaudei piekrita labprātīgi, nosauca datus, pārbaudīja viņa personību pēc datu bāzes. Sākotnēji bija mierīgs, piekrita pārbaudei, alkohola koncentrācija pārsniedza pieļaujamo daudzumu, uzrakstīja personai administratīvā pārkāpuma protokolu.

Liecinieks /pers. I/ tiesas izmeklēšanā liecināja, ka strādā par kārtības policistu. 2016.gada 10.jūlijā Jaunjelgavā bija balle, bija agrs rīts. Braucot pa

pilsētu, ceļa malā pamanīja transportlīdzekli, pārbaudīja mašīnu datu bāzē, mašīnai nebija ne tehniskā apskate, ne apdrošināšana. Pēc laiciņa pēkšņi pamanīja, ka mašīna ir kustībā, mašīna brauca pretī. Apturēja mašīnu, tur sēdēja jaunietis, šo jaunieti iepriekš vakara gaitā bija redzējuši lietojam alkoholu. Zināja, ka Jaunjelgavā ir ceļu policijas darbinieki, viņiem ziņoja par notikumiem, viņi atbrauca burtiski tūlīt, kā apturēja jaunieti. Ceļu policijā strādāja /pers. F/ un /pers. J/, viņš strādāja kopā ar /pers. H/. Jaunieti nodeva ceļu policijai, paši devās prom. Pats redzēja, kā /pers. B/ lietoja alkoholu pasākuma laikā. Pie apturētā transportlīdzekļa piegāja /pers. H/, mašīnā bija divas personas, viņš un meitene, pie stūres bija /pers. B/. Uzreiz atbrauca ceļu policija. Liekas, ka /pers. H/ veica alkohola koncentrācijas noteikšanu izelpojamā gaisā. Noturētā mašīna bija neliela, sarkanā krāsā, marku neatceras. Transportlīdzeklim nebija izieta tehniskā apskate, nebija veikta obligātā civiltiesiskā apdrošināšana.

Administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.PC132463 norādīts, ka /pers. B/ 2016.gada 10.jūlijā plkst.3.33 apdzīvotā vietā Jaunjelgavā vadīja transportlīdzekli Ford Fiesta, reģ.nr. /TL numurs/ pa Uzvaras ielu virzienā no Liepu ielas, būdams alkohola ietekmē un bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām. Protokolu /pers. B/ parakstījis, piekrītot tajā norādītajiem faktiem (*lietas 2.lapa*).

Transportlīdzekļa vadītāja pārbaudes protokolā Nr.NB 342076 norādīts, ka, veicot /pers. B/ pārbaudi ar portatīvo izelpojamā gaisa kontroles aparātu „AlcoQuant 6020" viņam tika konstatēta alkohola koncentrācija izelpojamā gaisā 1,4250 promiles, bet atkārtotā mērījumā 1,2616 promiles. Protokolu /pers. B/ parakstījis, piekrītot konstatētajam (*lietas 3.-4.lapa*).

Ņemot vērā apstākli, ka transportlīdzeklim transportlīdzekli Ford Fiesta, reģ.nr. /TL numurs/ nebija veikta tehniskā apskate un obligātā civiltiesiskā transportlīdzekļa apdrošināšana, transportlīdzeklis tika evakuēts uz Aizkraukles iecirkni (*lietas 5.lapa*).

Ar 2016.gada 11.jūlija Valsts policijas Zemgales reģionālās pārvaldes Aizkraukles iecirkņa lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.PC132463 tika izbeigta administratīvā lietvedība un nodota lieta pēc piekritības, norādot, ka /pers. B/ darbībās ir saskatāmas noziedzīga nodarījuma pazīmes pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas (*lietas 6.lapa*).

Valsts policijas Zemgales reģionālās pārvaldes Kārtības policijas Patruļpolicijas nodaļas Patruļpolicijas rotas kārtībniece /pers. H/ ziņojumā norādījusi, ka 2016.gada 10.jūlijā plkst.2.50 , pildot dienesta pienākumus ar dienesta transportlīdzekli Jaunjelgavā uz liepu ielas, apturēja transportlīdzekli Ford Fiesta, reģ. nr. /TL numurs/, pārbaudot datu bāzi, konstatēja, ka minētajam transportlīdzeklim nav veikta tehniskā apskate un obligātā civiltiesiskā transportlīdzekļa apdrošināšana. Transportlīdzeklī atradās divas personas, kuras iepriekš pamanīja estrādē, lietojot alkoholu. Ap plkst.3.30 transportlīdzeklis uzsāka kustību pa Liepu ielu uz uzvaras ielu, kur tas tika apturēts. Pie stūres atradās /pers. B/, kuru nodeva ceļu policijas ekipāžai (*lietas 8.lapa*).

Valsts policijas Zemgales reģionālās pārvaldes Aizkraukles iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas vecākā inspektore A.Zvilna ziņojumā norādījusi, ka aptaujājot Valsts policijas Zemgales reģionālās pārvaldes Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Patruļdienesta rotas inspektori K.Ozoliņu, tika noskaidrots, ka /pers. J/ sniedza analoģiskas liecības kā /pers. F/ (lietas 9.lapa).

Kā arī ar pārējiem krimināllietā esošiem pierādījumiem, pārbaudītiem un novērtētiem tiesas izmeklēšanā to kopumā un savstarpējā saistībā.

Vērtējot apsūdzētā darbību juridisko kvalifikāciju, tiesa atzīst, ka /pers. B/ izdarītais noziedzīgais nodarījums pareizi kvalificēts pēc Krimināllikuma 262. panta pirmās daļas, jo viņš apsūdzībā norādītajā laikā un vietā vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, būdams alkohola ietekmē. Tiesa atzīst, ka pastāv Kriminālprocesa likuma 520.pantā paredzētais pamats notiesājoša sprieduma taisīšanai.

Krimināllikuma 262.pantā paredzētais noziedzīgais nodarījums apdraud sabiedrisko drošību transportlīdzekļu kustības un ekspluatācijas sfērā. No objektīvās puses Krimināllikuma 262.panta pirmajās daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu var izdarīt tikai ar aktīvu darbību, pildot transportlīdzekļa vadītāja funkcijas tā kustības laikā. Nozieguma sastāvs ir formāls un pabeigts ar brīdi, kad sākusies transportlīdzekļa kustība, kuru vada persona, kurai nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesības un kura atrodas alkohola ietekmē. Subjektīvo pusi raksturo tiešs nodoms. /pers. B/ ir subjekts, jo viņš ir persona, kura vadīja transportlīdzekli, viņš ir pieskaitāms un vecāks par četrpadsmit gadiem.

Atzīstot apsūdzētā vainīgumu par pilnībā pierādītu, noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju par pareizu un atbilstošu Krimināllikuma 262.panta pirmajai daļai, tiesa secina, ka apsūdzētais /pers. B/ ir sodāms.

Vērtējot apsūdzētā personību, tiesa konstatēja, ka /pers. B/ agrāk nav sodīts *(lietas 15.lapa)*, sešas reizes sodīts administratīvā kārtā, tai skaitā par CSN pārkāpumiem *(lietas 15.lapa)*, pašnodarbinātais, apgādībā atrodas viens bērns.

Nosakot sodu, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 35., 46., 47. un 48. pantu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījumu raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus, vainīgā personību.

Apsūdzētais izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu atzīts par mazāk smagu noziegumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.,48. pantu atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Nosakot sodu un tā apmēru, tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētais savu vainu atzīst un nožēlo izdarīto, smagas sekas viņa darbību rezultātā nav iestājušās, izvērtē lietas apstākļus, proti, automašīnu, kurai nav veikta tehniskā apskate un obligātā civiltiesiskā transportlīdzekļa apdrošināšana, vadījis ievērojamā alkohola ietekmē sabiedriskā vietā un sabiedriska pasākuma laikā, tādejādi apdraudot citu satiksmes dalībnieku drošību un tiesa nenodibināja tādus iemeslus, kas dotu pamatu uzskatīt automašīnas vadīšanu alkohola ietekmē par neatliekamu un ārkārtēju iemeslu, apsūdzētā personību - agrāk nesodīts, saukts vairākkārtīgi pie administratīvās atbildības par CSN pārkāpumiem.

Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcija paredz sodu brīvības atņemšanas veidā uz laiku līdz vienam gadam vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai piespiedu darbu, vai naudas sodu, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem un konfiscējot mantu vai bez mantas konfiskācijas.

Atbilstoši Krimināllikuma 35.panta otrajai daļai soda mērķis ir aizsargāt sabiedrisko drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu, kā arī panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un

piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm *(A.Judins. Krimināsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp).*

Izvērtējot Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā norādīto soda veidu piemērošanu, tiesa secina, ka pamatsods naudas soda veidā apsūdzētajam nav piemērojams. Izvērtējot Krimināllikuma 41.panta otrās daļas 2.punktā norādīto, ka par mazāk smaga nozieguma izdarīšanu piemērojams naudas sods piecu līdz tūkstoš Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, kā arī atbilstoši minētā panta ceturtajai daļai nosakot apsūdzētā mantisko stāvokli, tiesa secina, ka šis soda veids ir apsūdzētajam neatbilstošs, jo apsūdzētā ienākumi nav tik lieli, līdz ar to šī soda piespriešanas gadījumā pastāv risks, ka tiesas spriedums būs neizpildāms.

Tiesa atzīst, ka brīvības atņemšanas sods, kaut vai īslaicīga brīvības atņemšana apsūdzētajam nav piemērojams, jo šāds sods būtu pārāk bargs un neadekvāts izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam.

Izvērtējusi spriedumā iepriekš norādītos apstākļus, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam piemērojams Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais piespiedu darbs uz 140 stundām, veicot piespiedu darba izpildes institūcijas noteiktos darbus no pamatdarba un mācībām brīvajā laikā un bez atlīdzības. Piespiedu darbs zināmā mērā ierobežos apsūdzētā brīvību, kā arī piespiedu darbs - darbs bez atlīdzības kompensēs sabiedrībai nodarītos zaudējumus. Piemērojot piespiedu darbu, tiks sasniegti krimināsoda piemērošanas mērķi - aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgos par krimināltiesisko aizliegumu neievērošanu, piespriežot izpildīt bezatlīdzības darbu; resocializēt sodītās personas un panākt likumpārkāpēju labošanos, t.i., atturēšanos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas nākotnē; ietekmēt citu cilvēku uzvedību, brīdinot par atbildību, kas seko tiesību normu neievērošanas gadījumā.

Bez tam apsūdzētajam piemērojams Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais obligātais papildsods - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcija paredz papildsodu transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem. Ņemot vērā apsūdzētajam konstatēto alkohola koncentrāciju izelpojamā gaisā 1,4250 promiles, bet atkārtotā mērījumā 1,3616 promiles, tiesu praksi līdzīgās lietās, tiesa atzīst, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas laiks būtu nosakāms uz trīs gadiem, kas būtu samērīgi un taisnīgi.

Šāds sods apsūdzētajam būs audzinošs, samērīgs, taisnīgs un taisnīguma atjaunojošs.

Saskaņā ar Krimināllikuma 42. panta trešo daļu tiesa, nosakot mantas konfiskāciju par noziedzīgu nodarījumu pret satiksmes drošību, piemēro daļēju mantas konfiskāciju un attiecina to uz transportlīdzekli.

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. B/ vadījis automašīnu Ford Fiesta, valsts reģ. Nr./TL numurs/, kurš viņam nepieder *(lietas 16.lapa)*.

Līdz ar to daļēja mantas konfiskācija, attiecinot to uz motociklu Krimināllikuma 42. panta trešās daļas kārtībā nav piemērojama un detalizētāk spriedumā netiek vērtēta.

Radītā kaitējuma, lietisko pierādījumu lietā nav.

Aizstāvis R.Zesers veica aizstāvību apsūdzētajam tiesas izmeklēšanā pēc norīkojuma 50 EUR apmērā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu procesuālie izdevumi valsts labā piedzenami no notiesātā to faktiskajā apmērā. /pers. B/ nav atzīts par trūcīgu vai mazturīgu personu. No apsūdzētā paskaidrojumiem redzams, ka viņš ir pašnodarbināta persona. Tiesa nav guvusi lietā tādus pierādījumus par apsūdzētā mantisko stāvokli, kas būtu par pamatu, lai apsūdzēto atbrīvotu no procesuālo izdevumu segšanas valsts labā. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 529.panta 2.punktu labprātīga sprieduma izpildei daļā par procesuālo izdevumu piedziņu apsūdzētajam nosakāms termiņš 30 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Tiesa atzīst, ka drošības līdzeklis saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 241. pantu apsūdzētajam nav piemērojams, jo tiesa nekonstatēja tādus apstākļus, kas dotu pamatu uzskatīt, ka apsūdzētais izvairīsies no sprieduma izpildes.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 464., 511., 512., 520., 527.-530. pantu, tiesa

nosprieda

Atzīt /pers.B/ par vainīgu Krimināllikuma 262. panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar piespiedu darbu uz 140 (viens simts četrdesmit) stundām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trīs) gadiem, bez mantas konfiskācijas.

Drošības līdzekli /pers. B/ neizraudzīt.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij procesuālos izdevumus par aizstāvja juridiskās palīdzības sniegšanu tiesā pēc norīkojuma 50 EUR (piecdesmit *euro*).

Noteikt /pers.B/ termiņu par procesuālo izdevumu piedziņu labprātīgai izpildei 30 (trīsdesmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Zemgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā no pilna sprieduma pieejamības dienas 2016.gada 14.novembra, sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Pilns spriedums sagatavots 2016.gada 14.novembrī.

Tiesnese J. Bebriša